

सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय, अमरावती.

शासकीय तंत्रनिकेतन परिसर, गाडगेनगर, अमरावती.

Email :- roamravati@dtmaharashtra.gov.in

Web :- www.jdroamt.org

Phone :- 0721- 257 3027, 2572577

Fax :- 0721- 257 7913

क्रमांक : विकाआ/शिक्षण/२०२२/ ३१८३

दिनांक

०८ DEC 2022

प्रति,
प्राचार्य,
सर्व तांत्रिक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या संस्था,
अमरावती विभाग, अमरावती.

विषय :- शैक्षणिक संस्थांमधील नवीन व भावी मतदारांना मतदार नोंदणीसाठी शैक्षणिक संस्थांमध्ये सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत.

संदर्भ :- १ सहसंचालक, तंत्रशिक्षण म.रा.मुंबई यांचे पत्र क्र.२८/एडीएम/२०२२/४११
दिनांक ०६ डिसेंबर २०२२

२.मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य यांचे कार्यालयाचे पत्र क्रमांक
स्वीप-२०२२/प्र.क्र.५७५/२२/३३ दिनांक १६.११.२०२२

उपरोक्त विषयास अनुसरुन आपणास कळविण्यात येते की, वयाची १८ वर्ष पूर्ण करणारे बहुसंख्या भावी मतदार हे शैक्षणिक संस्थेचा भाग असल्यामुळे शैक्षणिक संस्थांना मतदार नावनोंदणीमध्ये सक्रिय सहभाग वाढण्यासाठी भारत निवडणूक आयोगाच्या सुचनेनुसार शासनाने संदर्भ क्र.२ च्या पत्रान्वये व सहपत्रामध्ये (प्रत संलग्न) शैक्षणिक संस्थामधील नवीन व भावी मतदारांना मतदार नोंदणीसाठी शैक्षणिक संस्थामध्ये सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत निर्देश दिलेले आहेत.

याबाबत संस्थाना सुचित करण्यात येते की, सदर शासन पत्र व सहपत्रामध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.

सहपत्र : वरीलप्रमाणे

(डॉ. व्ही. आर. मानेकर)

प्र.सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,
अमरावती.

प्रत: प्रोग्रामर, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालय अमरावती यांना संकेतस्थळावर प्रदर्शित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र. १९६७, मुंबई ४०० ००९.

दूरध्वनी क्र. ०२२-६८५९७४५०

ई-मेल - desk2a@detmaharashtra.gov.in वेबसाईट: <http://www.detmaharashtra.gov.in>

क्रमांक: २३/एडीएम/ २०२२/४९९

दिनांक :

२६ DEC. 2022

प्रति,
सहसचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,
मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर

विषय : शैक्षणिक संस्थांमधील नवीन व भावी मतदारांना मतदार नोंदणीसाठी शैक्षणिक संस्थांमध्ये सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत....

संदर्भ : मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य यांचे कार्यालयाचे पत्र क्रमांक स्वीप-२०२२/प्र.क्र.५७५/ २२/३३, दिनांक १६.११.२०२२

वरील विषयाबाबत कळविण्यात येते की, भारतीय नागरिकांचे निवडणूक मतदार यादींमध्ये नावनोंदणी करण्याबाबत भारत निवडणूक आयोगाकडून वार्षिक संक्षिप्त पुररिक्षण कार्यक्रम आणि मतदार यादया अद्ययावत करण्याची मोर्हिम सातत्याने सुरु असते. सदर कार्यक्रमांमध्ये नवीन व भावी मतदारांच्या नावनोंदणीसाठी वयाची १८ वर्षे पूर्ण करणा-या नागरिकांस वर्षातील १ जानेवारी, १ एप्रिल, १ जुलै आणि १ ऑक्टोबर रोजी या चार अर्हता दिनांकापैकी कोणत्याही एका दिनांकास नवीन व भावी मतदार म्हणून नाव नोंदणी करता येणार आहे.

वयाची १८ वर्षे पूर्ण करणारे बहुसंख्य भावी मतदार हे शैक्षणिक संस्थेचा भाग असल्यामुळे शैक्षणिक संस्थांचा मतदार नावनोंदणीमध्ये सक्रिय सहभाग वाढण्यासाठी भारत निवडणूक आयोगाच्या सुचनेनुसार शासनाने संदर्भाधीन पत्रान्वये काही निर्देश दिलेले आहेत. त्या निर्देशानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबत आपल्या विभागातील सर्व तांत्रिक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या संस्थांना सूचना देण्यात याव्यात. सोबत संदर्भाधीन पत्र सहपत्रासह जोडून पाठविण्यात येत आहे.

२५ Nov
(प्रमोद जाईक)

कराऱ्याची मोर्हिम सातत्याने यशस्वी रूपात नावनोंदणीसाठी नावनोंदणीका तंत्रशिक्षण महाराष्ट्र राज्य मुंबई

मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य यांचे कार्यालय

६९०-अ१२४७२
०१/१२/२०२२

क्रमांक:- स्वीप-२०२२/प्र. क्र.५७५/२२/३३

सामान्य प्रशासन विभाग,

मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक:- १८ नोवेंबर, २०२२.

प्रति,

१) प्रधान सचिव,

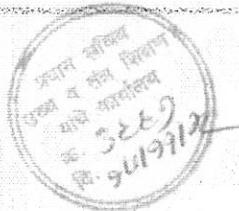
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
मंत्रालय, मुंबई.

२) प्रधान सचिव,

कृषी विभाग,
मंत्रालय, मुंबई.

३) सचिव,

वैद्यकीय शिक्षण विभाग,
मंत्रालय, मुंबई.

for necessary
action.
१८/११

(क्र.मि.)

३:२. (समाप्त)
महोदय

विषय : शैक्षणिक संरथामधील नविन व भावी मतदारांना मतदार नोंदणीसाठी शैक्षणिक संरथामध्ये सुविधा उपलब्ध करून देण्यावावत ...

संदर्भ : वरिष्ठ प्रधान सचिव, भारत निवडणूक आयोग, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.२३/एईआरओ/२०२२-
ईआरएस, दि.०७.११.२०२२.

उपरोक्त विषयावरील भारत निवडणूक आयोगाच्या दि.०७.११.२०२२ रोजीच्या पत्राची प्रत सोबत जोडलेली आहे, ती कृपया पहावी.

१. भारत निवडणूक आयोगाकडून भारतीय नागरिकांचे निवडणूक मतदार यादीमध्ये नावनोंदणी करण्यावावत सापेक्ष अंतिम प्रतिशत कार्यक्रम आणि सतत अद्यावत करण्याचा कार्यक्रम हे नियमितपणे व सातत्याने साविण्यात येत असतात. सदर कार्यक्रमांमध्ये नविन व भावी मतदारांच्या नावनोंदणीवर विशेष भर देण्यात येता. याअधी, येणा-या वर्षामधील १ जानेवारी या अर्हता दिनांकारा १८ वर्ष पुर्ण करण्याचा नागरीकास मतदार यादीमध्ये नावनोंदणी करता येत होती, तथापि नावनोंदणी प्रक्रीयेमध्ये नुकत्याच झालेल्या बदलामुळे, आता येणा-या वर्षामधील १ जानेवारी, दि.१ एप्रिल, दि.१ जुलै व दि.१ ऑक्टोबर रोजी या चार अर्हता दिनांकांपैकी कोणत्याही एका दिनांकास १८ वर्ष वय पुर्ण झालेल्या नागरीकांना नविन व भावी मतदार म्हणून नाव नोंदणी करता येणार आहे. सदर तरतुदीमुळे मोठ्या प्रमाणामध्ये भावी मतदाराना त्याच अगाडे अंज सादर करता येणार आह.

२. नविन व भावी मतदारांची मतदार यादीमध्ये नाव नोंदणी करण्याचे काम नेहमीच आव्हानात्मक असत. मतदार नोंदणीस प्रोत्साहन देण्याच्या भारत निवडणूक आयोगाच्या सतत विविध प्रथलांनंतरही, वर्ष १८ ते १९ या वयोगटातील युवकांचे मतदार नाव नोंदणीचे प्रमाण कमी आहे. तसेच असे बहुसंख्य भावी मतदार हे शैक्षणिक संरथाचा भाग असत्यामुळे, शैक्षणिक संरथाचा सक्रिय सहभाग घेऊन युवकांच्या /भावी मतदारांची नाव नोंदणी वाढविणे शक्य होईल असे भारत निवडणूक आयोगाला वाटते.

३
१८.११.२०२२
१८.११.२०२२

क्र.मि.
कांवारुद्ध व-कांव तुल्यनिधि निवडणूक
१८.११.२०२२

या अनुषंगाने भारत निवडणूक आयोगाने पुढीलप्रमाणे निर्देश दिलेले आहेत:-

- अ) विद्यार्थ्यांना मतदार नाव नोंदणीसाठी प्रोत्साहन देण्यासाठी शैक्षणिक संरथांनी त्यांच्या वैवराईटवर “नवीन मतदार नावनोंदणी” साठी एक लिंक एका जनजागृतीच्या रलोगन सह उपलब्ध करून द्यावी. सदर लिंक हे अर्जदाराला NVSP पोर्टलवरील “नवीन मतदार नावनोंदणी” - फॉर्म द येथे निर्देशित करील.
- आ) शैक्षणिक संरथांनी त्यांच्या प्रवेश अर्ज व परिक्षा अर्जामध्ये, शेवटी “नविन मतदार साठी नावनोंदणी करीता आर “ अशा टॅगलाईन सह एक रकाना उपलब्ध करून द्यावा, सदर टॅगलाईन ही NVSP पोर्टलरी हायपर लिंक करण्यात यावी. त्यामुळे त्यावर किंक केल्यावर, ती अर्जदाराला NVSP पोर्टलवरील “नवीन मतदार नावनोंदणी” - फॉर्म द येथे निर्देशित करील.
४. यास्तव राज्यातील शैक्षणिक संरथांमधील नविन व भावी मतदारांना मतदार नोंदणीसाठी शैक्षणिक संरथांमध्ये सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्यावावत भारत निवडणूक आयोगाने दिलेल्या वरील निवेशानुसार, आपल्या विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व विद्यापिठे, महाविद्यालये यांना कार्यवाही करण्यावावत अपेल्यास्तरावर कळविण्यात यावे, ही विनंती.

आपला,

मरापत्र
(म.रा.पारकर)

उप सचिव व सह मुख्य निवडणूक अधिकारी

प्रत,

जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निवडणूक अधिकारी, सर्व जिल्हे,

By Post/ Email

ELECTION COMMISSION OF INDIA

NIRVACHAN SADAN, ASHOKA ROAD, NEW DELHI -110001

No. 23/AERO/2022-ERS

Dated: 7th November, 2022

To,

The Chief Secretary/Administrator,
Of all States/UTs.

Subject: Facilitate the enrollment of prospective voters from the campuses of educational institutions -regarding,

I am directed to refer to the subject cited above and to state that the electoral rolls are prepared and revised, subject to the overall superintendence, direction and control of the Election Commission of India under Article 324 of the Constitution, in accordance with the provisions of Representation of People Act, 1950 and Registration of Electors Rules, 1960.

2. The Election Commission of India has always been committed for conducting free, fair and inclusive election, for which an error free and updated electoral roll is prerequisite. The electoral roll is updated regularly through the Annual Summary Revision and continuous operation, wherein special focus is given on registration of new/prospective electors, who are/would be eligible for registration in electoral roll.
3. Earlier, the registration in electoral roll was done with respect to one qualifying date i.e. 1st January of the coming year, however with the recent change in registration process; provision of four qualifying dates have been introduced, i.e. 01st January, 01st April, 01st July and 01st October of the year in which the final publication of electoral roll is done. The said provisions have enabled the more number of prospective electors to submit advance application/claim for registration in Form-6, upon the draft publication of electoral roll, usually done in November every year.
4. The registration of new/prospective electors has always been a challenging task, and in spite of Commission's consistent efforts for encouraging and increasing the enrollment in 18-19 age group, there has always been a shortfall in the registration number. As majority of such prospective electors are part of the educational institutes, the Commission feels that registration of such prospective electors can be maximized through active participation of education institutions by providing:

- (i) A dedicated space on institutions websites where a link for "registration of new voters" along with awareness slogans may be given, to encourage the students for their registration as electors; this link would direct the applicant to Form 6—"Registration of New Voter" on NVSP portal
- (ii) A field embedded towards the end of registration/examination form with tagline "application form to be a new voter". A click on the same would direct the applicant to Form 6—"Registration of New Voter" on NVSP portal, by hyper-linking the tagline with portal.
5. Further, I am also directed to convey that suitable instructions may also be issued to education Department/Boards to include the Electoral Literacy in Curricula, Co-Curricula and Extra curricula at the school level. This has also been taken up with the Union Ministry of Education, GOI and the Ministry has assured for necessary revision in the National Curriculum framework (NCF). You are, therefore, requested to devise necessary framework for the inclusion of Electoral Literacy in the school curriculum of your state, in consultation with the Chief Electoral Officer of the concerned state/UT.
6. Accordingly, it is requested to send suitable communications in this regard to educational department/universities/Boards falling under the purview of your State/UT to facilitate the enrolment of young/prospective electors in the electoral roll.

Yours faithfully,

(NARENDRA N. BUTOLIA)
SENIOR PRINCIPAL SECRETARY

Copy to: Chief Electoral Officers of all the States/UTs